

Cultuureducatie Sint-Oedenrode

Inhoudsopgave

Inleiding
Doelstelling en beoogd eindresultaat
Samenwerking cultuureducatie
Rol van gemeente
Organisatie marktplaats
Begroting

Inleiding

In het raadsprogramma van 2002-2006 is aangegeven dat er maatregelen moeten worden getroffen om de sociaal-culturele interesse op een hoger peil te brengen. Daarnaast wordt in het raadsprogramma aangegeven dat er beleid moet worden ontwikkeld op het gebied van het cultureel erfgoed.

Naar aanleiding hiervan is in 2004 het cultuurstimuleringsprogramma geschreven. Een andere aanleiding voor het opstellen van een cultuurstimuleringsprogramma is terug te vinden in de beleidsnota 'Rooi uit de Kunst', waarin prioriteit wordt gegeven aan de jeugd.

Met name de participatie van jeugd aan culturele en kunstzinnige activiteiten in grote delen van het doelgebied is, om uiteenlopende redenen, niet groot. De afstand van een aantal culturele voorzieningen en mentale drempels spelen hierbij een rol.

Een relatief intensief kunsteducatie programma in het primair onderwijs is van invloed op latere cultuurdeelname.

Het moet dus mogelijk zijn om een breder publieksbereik van de culturele instellingen en deelname aan kunstzinnige activiteiten te bewerkstelligen d.m.v. kunsteducatieprogramma's die zich richten op de kinderen van wie wordt verondersteld dat ze thuis weinig of niet met kunst en cultuur in aanraking worden gebracht.

Een andere reden om kinderen met kunsteducatie in aanraking te brengen, is dat dit een geschikte leeftijdsfase is voor kennismaking met kunst en cultuur.

Bovendien zijn kinderen die de puberteit nog niet hebben bereikt meer ontvankelijk voor nieuwe indrukken en hebben ze nog geen last van vastgezette waarde oordelen.

Verder is gebleken dat als kinderen zich kunnen ontplooiën bij de creatieve vakken, dit effect heeft op hun prestaties bij de cognitieve vakken.

In het cultuurstimuleringsprogramma, wat positief ontvangen is door de Raad in 2004, wordt gepleit voor samenwerking op het gebied van cultuureducatie, waarbij de gemeente een zogenaamde marktplaats wil oprichten. Aanbieders van cultuur werken hier vraaggericht en stemmen hun aanbod op elkaar af en op de doelgroep. De doelgroep is het lokale onderwijs, zowel het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs.

Tevens wil men regionaal samenwerken op het gebied van cultuureducatie met de gemeente Schijndel om effectief cultuurbeleid te voeren.

In overleg met het Cultureel Platform, een overkoepelend orgaan waarin de culturele verenigingen en instellingen bijeen zijn gebracht, is zeer positief op het cultuurstimuleringsprogramma van de gemeente gereageerd.

Het Cultureel Platform ondersteunt de rol van de gemeente als 'marktmeester' en juicht de door de gemeente ingeslagen weg toe. Zij ziet het niet als haar taak om de rol van marktplaats op zich te nemen omdat zij niet over voldoende tijd en know-how beschikt. Men denkt ook dat de objectiviteit bij de gemeente beter gewaarborgd is.

Het Cultureel Platform beschouwt zich echter als een serieuze gesprekspartner van de gemeente als het gaat om cultuurstimulering en wil graag een rol spelen in de marktplaats en derhalve hieraan deelnemen.

Ook het onderwijs heeft met veel enthousiasme gereageerd.

Met het SKOSO (Stichting voor Katholiek Onderwijs Sint-Oedenrode) is overleg gevoerd. De intentie van de scholen is tot een bredere visie op cultuureducatie te komen en om een betere aansluiting bij het aanbod van de lokale aanbieders te krijgen.

Bij de herziening van hun cultuureducatiebeleid laten zij zich o.a. leiden door de nota " Cultuureducatie op school, beleid 2005-2008" van de provincie Noord-Brabant. In deze nota wordt gewezen op de mogelijkheid om op plaatselijk of regionaal niveau een zogenaamde marktplaats te ontwikkelen waar vraag en aanbod op het gebied van culturele activiteiten zo goed mogelijk op elkaar worden afgestemd.

Zij staan achter de cultuurstimuleringsnota van de gemeente omdat dat volgens hen veel toevoegt, daar het onderwijs zelf niet in staat is de rol van marktplaats te bekleden, omdat de marktplaats tussen de vraag (vanuit het onderwijs) en het aanbod (de diverse organisaties en instellingen) in staat.

Zij zijn van mening dat het realiseren van een marktplaats, aangestuurd door een coördinator die goede contacten gaat onderhouden met het onderwijsveld, een waardevolle bijdrage kan leveren aan een kwalitatieve verbetering van het cultuuraanbod op de basisscholen, waarbij meer dan voorheen aansluiting kan worden gezocht bij het plaatselijke aanbod.

Zij pleiten dan ook voor het beschikbaar stellen van voldoende faciliteiten voor het inrichten van de marktplaatsen en het aanstellen van een coördinator.

Er zijn inmiddels diverse gesprekken gevoerd met de provinciale beleidsadviseur, Dhr. J. Mulder, waarbij afwisselend verschillende gesprekspartners aanwezig waren.

Zo is er een samenwerking tot stand gekomen met de gemeente Schijndel.

Beide gemeenten, Sint-Oedenrode en Schijndel, zien veel mogelijkheden in een samenwerking, waarbij beide loketfuncties ten behoeve van cultuureducatie (Marktplaatsen) inhoudelijk verbonden zijn.

Doelstelling en beoogd eindresultaat

Specifieke doelen:

1. Grotere participatie van jeugd aan culturele en kunstzinnige activiteiten
2. Het ontwikkelen van een vraag- en aanbodgerichte manier van werken voor cultuureducatie. Hierdoor krijgen kunst- en cultuureducatie een groter bereik en kan ervaring opgedaan worden met samenwerking tussen het betrokken onderwijs en lokale en provinciale culturele organisaties. Dit onder meer door er naar te streven dat het betrokken onderwijs met dit project één loket heeft voor cultuureducatie.
3. Het confronteren van de deelnemers met een aanbod op het gebied van de kunsten, het erfgoed en de media op basis van een vraaggerichte strategie.
4. Het integraal samenwerken met verschillende instellingen voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs en de culturele instellingen.
5. Groter gebruik maken van het lokale culturele aanbod.

Doelgroep:

Jeugd in Sint-Oedenrode.

Participanten:

Culturele instellingen en verenigingen in de gemeente.
Onderwijs
Gemeente

Beoogd eindresultaat:

1. Het is de bedoeling dat bestaande culturele en kunstzinnige instellingen, verenigingen en clubs hun netwerken uitbreiden, met als gevolg een blijvende hogere participatie aan culturele en kunstzinnige activiteiten en samenwerking tussen cultuur en school.
2. De kwaliteit van het cultureel onderwijs en de kunstzinnige vorming aan de deelnemende scholen is significant verbeterd.
3. Jeugd in Sint-Oedenrode is actief op cultureel en kunstzinnig gebied.
4. Grotere deelname van jeugdigen aan instellingen als bibliotheek, muziekschool en centrum voor de kunsten.
5. Op langere termijn vergrote deelname aan het culturele verenigingsleven van Sint-Oedenrode.
6. Aanbieders van cultuur werken vraaggericht en stemmen hun aanbod op elkaar af en op de doelgroep.

Samenwerking cultuureducatie

Voor wat betreft de cultuureducatie hecht de gemeente belang aan de functie van muzikale en kunstzinnige vorming voor de persoonlijke vorming. Kunst- en cultuureducatie is een belangrijke voorwaarde voor een structurele ontwikkeling van de vraag naar kunsten. Daarnaast heeft het een functie op het gebied van communicatie, socialisatie en integratie. Muziek en kunst kunnen de gemeenschapszin en de groepsidentiteit bevorderen. Voor het vergroten van deelname van de jeugd wil de gemeente de ontwikkeling van een nieuw aanbod stimuleren bij de bestaande instellingen en organisaties. Om het succes te vergroten is het van belang dat er rekening wordt gehouden met de vraag. Om zeker te zijn dat het cultuureducatieprogramma aansluit op de behoeften en mogelijkheden van het onderwijs kunnen gezamenlijk plannen worden ontwikkeld tussen de culturele aanbieders en het onderwijs. Daarnaast is er in de gemeente Sint-Oedenrode een erfgoedplan ontwikkeld, waarbij het erfgoed in kaart is gebracht en erfgoed een belangrijke rol krijgt toebedeeld. Dit geldt ook voor de cultuureducatie. De gemeente wil erfgoededucatie bevorderen en in samenwerking met het onderwijs en de diverse instellingen, waaronder oa. De Heemkundige Kring, erfgoed in het basisonderwijs integreren.

Samenwerking aanbieders

Er liggen nog volop kansen in de samenwerking tussen cultuurinstellingen onderling, maar ook tussen cultuur - en onderwijsinstellingen, tussen verenigingen en onderwijsinstellingen. Bij cultuureducatie gaat het niet alleen over het aanbod van muziekscholen, centra van de kunsten, schouwburgen of grote gezelschappen. Harmonieën, fanfares, de heemkundekring, zangverenigingen, dansscholen e.a. zijn ook een onderdeel van de leefwereld van het kind en behoren als dusdanig ook tot het culturele aanbod. Zo is een harmonie een zeer belangrijke stimulans om een instrument te gaan leren bespelen.

Cultuurinstellingen voeren hun werkzaamheden meestal uit vanuit een grote betrokkenheid met die cultuursector. Dat kent, naast veel kwaliteit, ook een beperking. Men is nog wel eens enkel op de eigen sector georiënteerd. Het adressenbestand groeit soms nauwelijks en kent jarenlang het geijkte circuit van gelijkgestemden. Provinciaal werkende cultuurinstellingen maken soms te weinig gebruik van lokaal beschikbare instellingen, voorzieningen en expertise en vice versa.

Onbekend maakt onbemind. Wanneer bestaande netwerken met elkaar verbonden worden, kan nieuw publiek worden aangesproken. Die nieuwe vorm van samenwerking moet vooral het onderwijs en dus de jeugd van Sint-Oedenrode ten goede komen.

Regionale samenwerking

Kleinere gemeenten, zoals Sint-Oedenrode hebben vaak wel de wil, maar nauwelijks de mogelijkheden om effectief cultuurbeleid te voeren. Regionale samenwerking kan dan een uitkomst zijn. Niet elke gemeente hoeft immers alle voorzieningen binnen haar grenzen te hebben.

Gezien het voedingsgebied van de culturele instellingen, de muziekschool CKE De Meierij en het cultureel centrum Instituut Pieter Breughel, ligt een samenwerking met Schijndel als eerste voor de hand. Met deze gemeente is gekeken in hoeverre er op het gebied van cultuureducatie kan worden samengewerkt.

Er is een goede voedingsbodem wat betreft de samenwerking tussen deze gemeenten. De eerste stappen hiervoor zijn al gezet.

Rol van gemeente

De gemeente Sint-Oedenrode wil een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van cultuurbeleid, door een meer coördinerende en stimulerende rol aan te nemen. Maar de ideeën en initiatieven voor kunst- en cultuureducatie moeten vanuit de school komen. Cultuur hoort thuis in het hart van het onderwijs, volgens staatssecretaris Medy van der Laan (cultuur).

De gemeente is regisseur, zowel bij de beleidsformulering als bij de inzet van middelen. Naast deze regisserende rol van de gemeente zal deze ook activiteiten en projecten initiëren en stimuleren op het gebied van onder andere cultuur - en erfgoededucatie. Samen met de culturele instellingen en organisaties en andere betrokkenen. En tevens promotieactiviteiten verrichten ten behoeve van de diverse cultuurstimuleringsprojecten.

Marktplaats

Niet elke culturele instelling is op de hoogte van de dagelijkse schoolpraktijk en scholen weten vaak nog niet wat ze van de culturele instellingen kunnen vragen en wat niet.

Momenteel wordt het onderwijs overstelpt met een divers aanbod van verschillende aanbieders. Het is moeilijk voor hen om hieruit een keuze te maken.

Om orde in de chaos te scheppen wil de gemeente een adviseur/coördinator aanstellen, een spin in het web, die de contacten onderhoudt tussen scholen en culturele instellingen/verenigingen. Die de vraag van scholen in kaart brengt, zodat de instellingen projecten op maat kunnen ontwikkelen. Dit loopt via een zogenaamde marktplaats, waar vraag en aanbod op het gebied van culturele activiteiten elkaar ontmoeten.

Voor de realisatie van deze marktplaats worden er middelen vrijgemaakt.

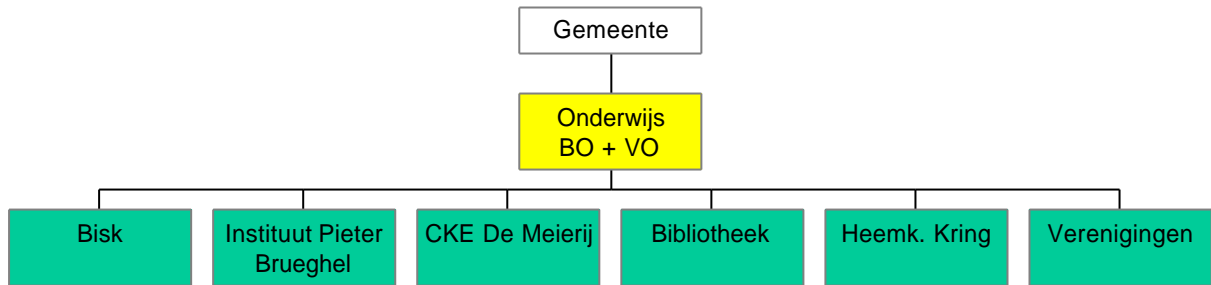
Als coördinator kan de gemeente de inhoud van de diverse programma's van de betreffende aanbieders afstemmen met het onderwijs en tevens de contacten onderhouden met de diverse scholen en de diverse lokale en provinciale culturele instellingen en culturele verenigingen, waaronder ook de Heemkundige Kring en de diverse kunstverenigingen. Daarnaast zullen er vergaderingen bijgewoond moeten worden van de regionale en provinciale overlegorganen op het gebied van kunsteducatie.

Het is de bedoeling dat er in de marktplaats van iedere betrokken instelling/vereniging een afgevaardigde zowel op uitvoerend als op bestuurlijk niveau is vertegenwoordigd.

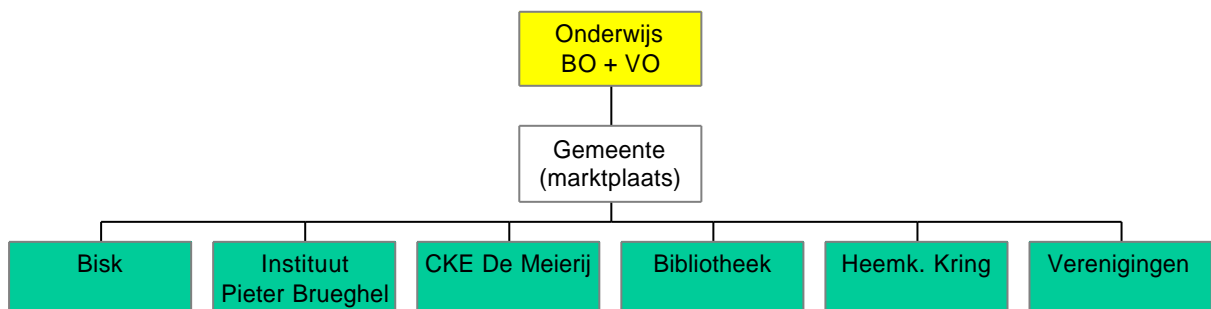
Deelnemers naast initiatiefnemer, de gemeente:

- basisonderwijs (SKOSO)
- voortgezet onderwijs (dependance Fioretti-college)
- Instituut Pieter Brueghel
- CKE De Meierij
- Cultureel Platform (alle muziek, zang, dans – en toneelverenigingen van Sint-Oedenrode)
- Bibliotheek
- Heemkundige kring 'De Oude Vrijheid'
- Kunststichting Sint-Oedenrode
- Roois Cultuur Kontakt
- Stichting Roois Cultureel Erfgoed
- Bisk
- Giralis

Huidige model

Nieuwe model

Organisatie marktplaats

Onderwijs

De basisscholen worden benaderd om met de diverse culturele aanbieders in overleg te gaan om tot een betere afstemming van het aanbod te komen.

De praktijk is nu nog dat de scholen in Sint-Oedenrode een zogenaamd kunstmenu afnemen van het BISK, waarvoor ook een werkgroep 'kunstzinnige vorming' in het leven is geroepen, om dit programma te faciliteren. De opzet van dit programma is echter dusdanig dat er geen ruimte meer is om lokale culturele programma's af te nemen.

De gemeente wil aansturen op een minder vol programma van het Bisk, een zogenaamd basismenu, waarbij een betere aansluiting mogelijk is van lokale culturele aanbieders.

Contacten hierover met het Bisk en met het lokale onderwijs zijn al in volle gang. Dit nieuwe menu zal ingaan per schooljaar 2005/2006.

Dankzij dit menu is er een stramien (ieder jaar één zelfde kunstdiscipline voor de groep 1 t/m 8) waar de andere instellingen op in kunnen haken.

Het onderwijs wil per school een cultuureducator aanstellen die deelneemt aan een overleg met de andere educatoren en die namens de school contact heeft met de Coördinator van de marktplaats (de gemeente).

Giralis zal de scholen gaan ondersteunen in het formuleren van een visie en gekoppeld hieraan het formuleren van de 'vraag', zodat de aanbieders maatwerk kunnen leveren.

De subsidie-aanvragen voor subsidies op het gebied van cultuureducatie gaan ook lopen via de marktplaats.

Voor het voortgezet onderwijs kan de marktplaats het punt worden waar de vouchers voor CKV (Culturele Kunstzinnige Vorming) kunnen worden geïnd.

Aanbieders

De culturele instellingen en de culturele verenigingen komen evenredig aan bod om een het onderwijs te bedienen. Het is ook vooral de bedoeling dat deze instellingen gebruik maken van elkaars expertise. Zo kan een muziekvereniging muzikanten leveren die de scholen bezoeken en kan de muziekschool (CKE De Meierij) hier een speciaal educatief programma voor schrijven. De meerwaarde hiervan is dat de kinderen niet slechts receptief met de verschillende kunstdisciplines in aanraking komen, maar ook zelf hiermee aan de slag gaan.

Accommodaties

Omdat de situaties in de meeste scholen verre van ideaal zijn voor het realiseren van kunsteducatie, hangt veel af van de ondersteuningsmogelijkheden in de omgeving van de scholen en ondersteuningsinstellingen op het gebied van kunst.

Met de komst van het nieuwe culturele centrum Mariëndaal, ontstaat er ruimte voor diverse culturele voorzieningen. Een dependance van het Instituut Pieter Breughel en tevens van muziekschool CKE De Meierij vestigen zich in het nieuwe Mariëndaal. Tevens wordt het de thuisbasis van diverse muziekverenigingen.

De vestiging van de 'marktplaats' is echter in het gemeentehuis zelf. Er zal een work-unit worden gecreëerd met de benodigde faciliteiten (overhead). Het Gemeentehuis ligt zowat naast het nieuwe Mariëndaal, wat goed is voor de contacten. De gemeente stelt een beleidsmedewerker hiervoor aan voor 0,5 fte ten behoeve van de coördinatie van de marktplaats.

Regionale samenwerking

De beleidsmedewerkers van de gemeenten Sint-Oedenrode en Schijndel zijn in overleg met de provincie om ten aanzien van cultuureducatie voorwaarden te scheppen in de vorm van tijd, geld en structuur.

Beide gemeenten zullen afzonderlijk hun eigen loket creëren. Inhoudelijk zal er echter samen worden gewerkt. Zo kunnen ontwikkelde programma's door instellingen en verenigingen van elkaar worden overgenomen.

Schijndel heeft veel geïnvesteerd in kunstroute's voor het onderwijs. Terwijl Sint-Oedenrode investeert in erfgoedprogramma's voor het onderwijs. Hier kunnen beiden van profiteren door deze kennis van elkaar over te nemen.

Praktisch gezien zijn er nog veel meer mogelijke vormen van samenwerking, maar deze zullen in de toekomst verder worden uitgewerkt.

Bestuur

Gekoppeld aan de marktplaats dient er van alle betrokken partijen één afgevaardigde zitting te nemen in het bestuur:

- Coördinator van de gemeente
- basisonderwijs (SKOSO)
- voortgezet onderwijs (dependance Fioretti-college)
- Instituut Pieter Brueghel
- CKE De Meerij
- Cultureel Platform (alle muziek, zang, dans – en toneelverenigingen van Sint-Oedenrode)
- Bibliotheek
- Heemkundige kring 'De Oude Vrijheid'
- Kunststichting Sint-Oedenrode
- Roois Cultuur Kontakt
- Stichting Roois Cultureel Erfgoed
- Bisk

Het bestuur heeft een coördinator, tevens voorzitter van de groep.

De coördinator van de marktplaats heeft tweemaandelijks overleg met de bestuursleden. Er kan incidenteel en structureel gebruik worden gemaakt van externe deskundigen (bv. Giralis).

Taken van dit bestuur zijn:

- Bewaken van de continuïteit en kwaliteit van de inhoud van het programma voor het onderwijs
- Adviseren van de coördinator Marktplaats met betrekking tot de inhoud van het programma en de deelname van de aanbieders
-

Taken van de coördinator Marktplaats zijn:

- Aanspreekpunt voor cultuureducatie in de gemeente Sint-Oedenrode
- Verantwoordelijk voor de inhoud van het jaarprogramma.
- Verantwoordelijk voor de PR.
- Bewaken van het financiële budget
- Bewaken van de inhoudelijke kwaliteit van het programma
- Contact onderhouden met cultuureducator van het onderwijs en zorgen voor afstemming met de vraag vanuit het onderwijs
- Samenwerken met de culturele instellingen en verenigingen
- Voorzitten van de tweemaandelijks vergaderingen en hier verslag van uit brengen
- Innen en inzetten van CKV-vouchers t.b.v. voortgezet onderwijs

Begroting

Inzet Gemeente	2005	2006	2007	2008	2009
Organisatie- en projectontwikkelingskosten (incl. personele kosten)	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
Uitvoeringskosten (oa.overhead, huur, etc)	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Bijdrage kunst- en cultuur-educator *	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000

* functie binnen het onderwijs met als speciale taak: contactpersoon tussen onderwijs en marktplaats.

Inzet Provincie	2005	2006	2007	2008	2009
Organisatie- en projectontwikkelingskosten (incl. personele kosten)	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 0
Uitvoeringskosten (oa.overhead, huur, etc)	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 0
Bijdrage kunst- en cultuur-educator	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 0

Projectjaar	Bijdrage gemeente	Bijdrage Provincie
2005	€13.500	€ 13.500
2006	€13.500	€ 13.500
2007	€13.500	€ 13.500
2008	€13.500	€ 13.500
2009	€13.500	€ 0

Kosten van de gemeente voor cultuurstimulering worden begroot op €13.500,-- .

De kosten voor een kunst - en cultuureducator voor de basisscholen van €3.000,-- dienen ervoor om het onderwijs te ontlasten en er zorg voor te dragen dat er straks per school een vaste persoon is die goed onderbouwd is op het gebied van cultuureducatie, zodat de uitvoering niet langer afhangt van de kennis en motivatie van de leerkracht. Het moet uiteindelijk de continuïteit bevorderen van dit hele project. Deze kostenpost zal na 2008 wegvallen en kan dan door de scholen zelf gedragen worden. Er is dan al een vaste cultuureducator met een bestaand netwerk.

De kunst- en cultuureducator brengt de vraag van de scholen in kaart en wordt tevens het aanspreekpunt voor de gemeente namens de scholen, wat kunst en cultuur betreft. Verder worden werkzaamheden verricht die voorheen bij de werkgroep kunstzinnige vorming lagen. De werkgroep krijgt een andere functie en wordt een denktank met betrekking tot kunst en cultuur voor de scholen. Zij gaat een visie ontwikkelen en tevens de 'vraag' formuleren.

De provincie zal om een subsidie worden verzocht voor een zelfde bedrag (€13.500,--) in het kader van de ontwikkeling van een zogenaamde marktplaats waar vraag en aanbod op het gebied van culturele activiteiten elkaar ontmoeten. Hierdoor komt het budget voor het hele cultuurstimuleringsbeleid op een totaal komt van €27.000,--

De provinciale subsidiering stopt na 2008.

Het is echter de bedoeling dat dit hele traject wordt voortgezet. Er is dan echter al een bestaande structuur die kan blijven voortbestaan en er liggen al diverse projecten op de plank die ingezet kunnen worden ten behoeve van het onderwijs. De gemeente wil ook na 2008 de coördinatie van de marktplaats blijven voortzetten.